

Otkucava: Šta će biti s FAP, RTB Borom, Jumkom?

Za većinu od 10 firmi u restrukturiranju kojima 31. maja ističe zaštita od poverilaca predložen je unapred pripremljen plan reorganizacije, rečeno u Vladi.

Država je prvobitno zaštitila 17 preduzeća, a za sedam je pronađeno rešenje krajem prošle godine, uglavnom kroz stečajni postupak. Rešenja se traže za preostalih 10 - Galeniku, RTB Bor, Resavicu, Ikarbus, Politiku AD, PKB korporaciju, Jumko, HIP Petrohemiju, Fabriku automobila Priboj (FAP) i Trajal.

UPPR predviđa dogovor preduzeća sa bankama da se odlože obaveze. Planom se definiše i način izmirivanja obaveza između preduzeća i poverilaca, kako državnih, tako i komercijalnih. Moguća je i konverzija dugova u kapital države, a plan predviđa i smanjenje broja zaposlenih, uz mogućost uvođenja profesionalnog menadžmenta.

Kao moguća rešenja za firme koje su do sada bile zaštićene od naplate poverilaca u Ministarstvu privrede navode tri modela - da se do 31. maja prodaju ako je javni poziv u toku, da se uradi UPPR ili da budu prodana iz stečaja.

U Ministarstvu smatraju da će ta preduzeća i nakon 1. juna nastaviti da funkcionišu, do konačnog rešenja njihovog statusa.

RTB Bor, koga nadležni često izdvajaju kao najveći problem, a u kojima radi oko 6.000 ljudi, predao je UPPR. Očekuje se skoro raspisivanje poziva za profesionalni menadžment u tom preduzeću.

UPPR se sprema za Ikarbus i Politiku AD. Za Resavicu još nije odobren UPPR, ali su prognoze da će jedan deo rudnika, u kojima ukupno radi 1.500 rudara, biti zatvoren, a da će preduzeće biti razdvojeno.

Sudbina PKB-a trebalo bi da bude rešena u dogovoru Ministarstva privrede sa Gradom Beogradom.

Rudovodstvo Petrohemije proslalo je Vladi UPPR u kojem je predloženo da zaštita preduzeća od poverilaca bude produžena još šest meseci.

Za FAP je takođe sastavljen UPPR, radnicima će biti ponuđen socijalni program, a u toku su pregovori o visini otpremine. Rešenje za kompaniju Trajal je još neizvesno.

Za Jumko je u toku izrada programa definisanja proizvodne imovine, a za Galeniku je objavljen javni poziv za strateško partnerstvo.

U 2016. godini za ova preduzeća nije predviđena podrška države iz budžeta, osim Resavice koja će do kraja godine primati subvencije.

Ukupni dugovi preduzeća u restrukturiranju su oko 1,5 milijardi evra, a u njima radi oko 21.000 radnika.

Poverenica: 42 odsto stanovništva je u riziku od siromaštva

Poverenica za zaštitu ravnopravnosti Brankica Janković rekla je da je u Srbiji 42 odsto stanovništva izloženo riziku od siromaštva i ukazala da su siromaštvo i diskriminacija često u uzročno-posledičnoj vezi.

U izjavi za agenciju Beta poverenica je navela da zvanični statistički podaci ukazuju da je procenat stanovništva koji je u Srbiji izložen riziku od siromaštva znatno veći od Evropske unije, gde iznosi 28 odsto.

Praksa Poverenika pokazuje da se upravo marginalizovane kategorije ljudi, poput osoba sa invaliditetom, pripadnici određenih nacionalnih manjina poput Roma, stariji, a, pre svega žene, najčešće suočavaju sa siromaštvom.

"Siromašne kategorije ljudi nemaju pristup ustanovama sistema, oni vrlo često žive 'daleko' i od onih koji su pored njih, a prve komšije se često prave i da ih ne poznaju jer je u našem društvu siromaštvo – sramota", smatra Brankica Janković.

Ona je ukazala da je siromaštvo višedimenzionalni fenomen koji, pored nedovoljnih prihoda za osnovne ljudske potrebe, podrazumeva i aspekte u vezi s ljudskim pravima, kao što su nemogućnost zapošljavanja, neodgovarajući uslovi stanovanja i neadekvatan pristup socijalnoj zaštiti, zdravstvenim, obrazovnim i komunalnim uslugama.

Prema njenim rečima, statistika nije na strani žena, pa podaci pokazuju da se ispod linije siromaštva nalazi 52 odsto žena, a oko 47 odsto muškaraca.

"Svaka treća žena strepi od gubitka posla, a mnoge žene rade bez ugovora o radu, bez plaćenog radnog staža i doprinosa za penzijsko, socijalno i zdravstveno osiguranje. One često nemaju parvo na odsustvo na radu i plaćen godišnji odmor i ne uživaju nikakvu zaštitu na radu", upozorila je poverenica za zaštitu ravnopravnosti.

Ona je ukazala i na to da su profesije gde češće rade žene slabije plaćene, kao što je slučaj sa prosvetom, zdravstvom i novinarstvom.

"Posebno su ugrožene žene na selu i one uglavnom nisu nosioci gazdinstava, ali zato itekako rade u poljoprivredi, ali neplaćeno i često su bez ikakvih primanja ili s minimalnim ili porodičnim penzijama. Ovo najbolje ilustruje podatak da je tek 14 odsto žena stalno zaposleno na gazdinstvima, a čak 85 odsto muškaraca", navela je Brankica Janković.

Ona je dodala i da se u Srbiji u najčešće domaćinstva vode na muškarce, dok su samačka domaćinstva uglavnom ženska.

Žene su najzastupljenije u kategoriji izdržanih lica, a potom slede žene kojima je glavni izvor prihoda penzija i socijalna primanja.

"Lošiji položaj izuzetno je vidljiv i kod starijeg stanovništva, ali i tu možemo primetiti da žene u proseku primaju manju penziju nego muškarci, i to oko 20 odsto manju starosnu, a oko 16 odsto manju invalidsku", navela je Brankica Janković.

Ona je ukazala da kada je reč o starosnoj diskriminaciji, još jedan problem s kojim se češće suočavaju žene nego muškarci jeste da poslodavci izbegavaju da zapošljavaju žene koje imaju više od 50 godina, te one, nakon gubitka radnog mesta, skoro da nemaju šansu da nađu novo zaposlenje.

Poverenica je zaključila da je ključ borbe protiv siromaštva odgovorna i adekvatno kreirana socijalna politika koja se bazira na validnim podacima i koja predstavlja izuzetno važan deo ekonomske politike.

Prema njenim rečima, bitan je i adekvatan rad socijalnih službi koji ne predstavlja samo dodelu novčane socijalne pomoći, već i stručan rad sa siromašnim pojedincima.

"Veći broja radnih mesta je jedini način izlaska iz siromaštva, kao i obrazovanje koje je jedan od uslova za bolje pozicije i životne mogućnosti. Takođe, razbijanje stereotipa i predrasuda je važno za sprečavanje diskriminacije prilikom zapošljavanja i uopšte u oblasti rada i radnih odnosa", smatra poverenica.

Domaće firme obновиće 200 km puteva

Rehabilitaciju 200 kilometara puteva u Srbiji ove godine će raditi domaće firme, izjavila je ministarka građevinarstva i infrastrukture Zorana Mihajlović.

Ona je rekla da su osim auto-puteva, poput Koridora 10 koji će biti završen sledeće godine, važni i lokalni i regionalni putevi "u koje se nije ulagalo decenijama", saopštilo je Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

"Vlada Srbije se zadužila 400 miliona evra za rehabilitaciju ovih puteva... i očekujemo od svih izvođača da poštuju dinamiku i rokove", rekla je Zorana Mihajlović i najavila da će u narednih 10 dana kontrolisati radove na svim deonicama koje se rehabilituju u Srbiji.

Ona je tokom obilaska deonice Lazarevac-Arandjelovac, duge 18,7 kilometara a koja će uskoro biti završena rekla i da izvođači radova poštuju planiranu dinamiku, navodi se u saopštenju.

"Za realizaciju ovakvih projekat je važan i dogovor sa lokalnom samoupravom", rekla je Mihajlović dodavši da će na toj deonici, po zahtevu lokalne samouprave biti urađen i trotoar u dužini od 2,5 kilometara.

Ona je navela i da će time biti povećana bezbednost na tom putu a najavila je i da će rehabilitacija saobraćajnica biti nastavljena i sledeće godine.

Makedoncima plata porasla 3%, sad je 358 EUR

Prosečna neto plata u Makedoniji u martu 2016. bila je 22.053 denara (358 evra) i veća je za tri odsto nego u istom mesecu prošle godine.

Kako se navodi u saopštenju tamošnjeg Državnog zavoda za statistiku, na povećanje prosečne zarade odnosu na mart 2015. uticalo povećanje plata u administrativnim i pomoćnim uslužnim delatnostima od 16,8 odsto, u oblasti informacija i komunikacija od 14,6 odsto i u građevinarstvu od 12,8 odsto.

Istovremeno su prosečne zarade u martu u odnosu na prethodni mesec povećane u sektoru informacija i komunikacija za 10,7 odsto, administrativnim i pomoćnim uslužnim delatnostima za 9,3 odsto i u rudarstvu i vađenju kamena za šest procenata.

Najviša prosečna neto plata u martu isplaćena je u telekomunikacijama i iznosila je 47.144 denara (766 evra), a najniža u sektoru ribarstva i akvakulture, koja je bila 11.111 denara (180 evra).

Prosečna bruto plata u Makedoniju u martu je bila 32.392 denara (526 evra) i ;veća je za tri procenta nego u istom mesecu prethodne godine.

Beogradska "Lasta" traži gazdu

Ministarstvo privrede priprema dokumenta za privatizaciju saobraćajnog preduzeća. Za kupovinu zainteresovane kompanije iz Španije, Švedske, Engleske

SAOBRAĆAJNO preduzeće "Lasta" uskoro će u potragu za novim gazdom. Ministarstvo privrede priprema neophodnu dokumentaciju i već tokom narednih mesec dana moglo bi da oglasi prodaju čuvenog prevoznika. "Lastu" već godinama merkaju firme iz nekoliko zemalja, a odavno se među njima pominje i britanska "Ariva".

Korak ka "sređivanju" firme za novog kupca je i pre nekoliko dana potpisani kolektivni ugovor - znatno stroži od prethodnog.

- Idemo u susret privatizaciji - kaže za "Novosti" Dragan Stevanović, državni sekretar u Ministarstvu privrede. - Potpisan je kolektivni ugovor sa radnicima i restriktivniji je nego prethodni. Svesni su stvarnosti u kojoj se nalaze i ekonomskih problema u kojima se nalaze. Spremamo dokumentaciju i uskoro ćemo raspisati poziv za privatizaciju. Ima zainteresovanih iz Španije, Švedske, o kupovini razmišljaju i Arapi i Englezi. Pojavljuju se, dolaze, razgovaraju. Mislim da ćemo "Lastu" vrlo brzo da objavimo za privatizaciju.

"Lasta" je 2015. godinu okončala u "plusu" od skoro 490 miliona dinara. Godinu ranije poslovala je sa "minusom" od 671 milion dinara, pokazuju finansijski izveštaji. S druge strane, dugoročni krediti u 2015. su iznosili 622 miliona dinara, a godinu pre oko milijardu dinara.

SOVROVIĆ KANDIDAT?

PREMA nezvaničnim informacijama "Novosti" bivši direktor "Laste", Velibor Sovrović, mogao bi posle privatizacije ponovo da se vrati u ovo saobraćajno preduzeće kao kadrovsko rešenje britanske "Arive". Ovu informaciju nam, međutim, juče nije potvrdio.

- Ne znam o tome zaista ništa - rekao je Sovrović. - Trenutno uopšte nisam u tom poslu. Ne bavim se uopšte saobraćajem, tako da o tome nemam ništa da vam kažem.

"Friport" uzima "Bor"?

Američka kompanija najbliža tome da upravlja gigantom RTB. Za početak, stručnjaci iz SAD angažovani kao profesionalni menadžeri

UKOLIKO se usvoji unapred pripremljeni plan reorganizacije, kojim je, između ostalog, predviđen i izbor profesionalnog menadžmenta koji će upravljati Rudarsko-topioničarskim basenom (RTB) "Bor", najviše šansi da preuzme operativno vođenje najbogatijeg srpskog rudnika bakra i zlata ima američka korporacija "Friport Mekmoran", jedna od najmoćnijih svetskih rudarskih kompanija, saznaju "Novosti".

Prema našim nezvaničnim informacijama, "Friport" je veoma zainteresovan za to da stručnjaci te kompanije preuzmu upravljanje u RTB-u. Takođe, nije nemoguće da se američka korporacija u narednom periodu nametne i kao budući strateški partner borske kompanije i u pun kapacitet stavi sve resurse koje najveći srpski rudnik bakra i zlata nesumnjivo ima.

Ono što je je izvesno, jeste to da bi "Friport", ukoliko bi preuzeo upravljanje u RTB-u, dobio jeftiniji pristup podzemnom ležištu "Čukaru peki", koje se smatra najbogatijim nalazištem bakra i zlata u svetu.

Naime, "Friport" je, početkom meseca, za 135 miliona dolara, kanadskoj kompaniji "Nevsun" prodao istražna prava u gornjem sloju ležišta "Čukaru peki", ali je zadržao 40 odsto vlasništva u donjem delu tog ležišta, za koje se smatra da je daleko bogatije bakrom i zlatom.

I, ukoliko bi preuzeo upravljanje u RTB-u, "Friport" bi iz podzemnih rudnika borske kompanije lakše, brže i jeftinije mogao da započne eksploataciju donjeg dela ležišta "Čukaru peki". U suprotnom, morali bi da krenu sa izgradnjom niskopa, što je veoma skupo. Pored toga, morali bi i da sačekaju da se, najpre, eksploatiše gornji sloj, pre nego što se dođe do dela koji pripada njima.

Pored toga, upravljanjem u RTB-u, "Friport" bi rudu iz nalazišta "Čukaru peki" već mogao da prerađuje u borskim rudarskim pogonima, kao i da dobijeni koncentrat bakra topi u ovdašnjoj, najsavremenijoj topionici, koja bi, na taj način, mogla da radi punim kapacitetom i da smanji zavisnost od prerade uvoznih sirovina.

- Ukoliko bi preuzeo vođenje u RTB-u, nesumnjivo je da bi "Friport" insistirao na geološkim istraživanjima u postojećim rudnicima iz sastava borske kompanije, s posebnim akcentima na nalazišta u većim dubinama, koja, kako se pretpostavlja, predstavljaju pravo jezgro ovdašnjih rezervi bakra i zlata, koje su svrstane među najbogatije na svetu - navode naši sagovornici.

Podsetimo, pre četiri godine, "Friport" je zvanično od Vlade Srbije tražio da mu dodeli istražna prava u postojećim rudnicima RTB-a, uz naglasak da bi se geološka ispitivanja obavljala na većim dubinama. Poseban akcenat američka korporacija tada je stavljala na "Borsku reku", koja se smatra najbogatijim nalazištem koje borska kompanija ima.

Tada je, međutim, rukovodstvo RTB-a ocenilo da su Amerikanci kao mogući strateški partner u okviru istraživanja i eksploatacije podzemnog ležišta bakra i zlata "Borska reka" - neprihvatljivi za borsku kompaniju.

- Predstavnici "Friporta" su ponudili investicije od 10 miliona evra u narednih pet godina za geološka istraživanja "Borske reke", koja je, potencijalno, najbogatiji resurs koji RTB ima - rekao je direktor Blagoje Spaskovski. - Ukoliko posle isteka tog roka predstavnici američke kompanije ustanove da rezerve rude u "Borskoj reci" mogu da se ekonomično eksploatišu, oni traže da u tom rudniku imaju 75 odsto vlasništva, što je za nas neprihvatljivo.

Spaskovski je tada napomenuo da bi menadžment RTB-a, primera radi, mogao da traži da "Friport" investira 100 miliona evra u geološka istraživanja, kao i da borska kompanija ima 75 odsto akcija u "Borskoj reci". Prema njegovim rečima, menadžment "Bora" očekuje od Amerikanaca da dostave povoljniju ponudu, ali i ističe da su za taj posao zainteresovane i druge kompanije, među kojima prednjače one iz Nemačke i Rusije.

MILIJARDU TONA

RUDE - "BORSKA reka" je najbogatije ležište koje RTB ima. Tu su, do sada, ustanovljene rudne rezerve od blizu 400 miliona tona, s prosečnim sadržajem bakra od 0,6 odsto, što je tri puta više u odnosu na naše rudnike koje sada eksploatišemo - naglasio je svojevremeno prvi čovek kompanije Blagoje Spaskovski. - Procene kazuju i da sadržaj bakra i zlata u rudi raste s povećanjem dubine. Pretpostavlja se da u "Borskoj reci" ima najmanje milijardu tona rude, sa srednjim sadržajem od 1,5 odsto crvenog metala u rudi.

"Fijat" iz Srbije u Moskvi dogodine

Stručnjaci očekuju zeleno svetlo iz Rusije za automobile iz Kragujevca. Narednih meseci sređivanje dokumenata oko odobravanja kvote

TRŽIŠTE automobila u Rusiji počće da se oporavlja i "povećava apetite" početkom 2017. godine. Ta prognoza Denisa Manturova, koji rukovodi Ministarstvom industrije i trgovine Rusije, mogla bi da ohrabri i proizvođače automobila u Kragujevcu. U narednih šest meseci mogla bi da se sredi papirologija oko odobravanja kvote za kragujevačke "fijate", pa bi se uz povlašćene uslove mogli izvesti prvi automobili na to veliko tržište.

Čim se sve tri zemlje carinske unije, Rusija, Belorusija i Kazahstan, usaglasile i daju "Fijatu" zeleno svetlo, brzo treba krenuti u razgovore sa dilerima i serviserima koji su zainteresovani za saradnju. Eksperti kažu da taj deo posla neće biti nimalo lak, jer "fijat" nije automobil oko koga postoji veliko interesovanje kupaca. Statistika govori da se do sada u Rusiji prodavao simboličan broj "fijata".

Eksperti predviđaju pad proizvodnje automobila u Rusiji u ovoj godini, pa će i prodaja biti manja od pet do sedam odsto. Prognoza Asocijacije evropskog biznisa (AEB) je optimističnija i po njoj će ove godine biti prodato 1,53 miliona automobila, pa bi na kraju godine pad trebalo da bude oko četiri odsto. U januaru ove

godine pad prodaje je bio zabrinjavajući i iznosio je 29,1 odsto, ali kasnije se situacija popravljala, kaže Jorg Šrajber, predsednik Komiteta auto-proizvođača Asocijacije evropskog biznisa. Poređenja radi, 2015. je prodato 1,6 miliona i to je bila najteža godina, jer je pad prodaje bio čak 35,7 posto.

Iako eksperti tvrde da su danas u Rusiji najjeftiniji automobili u Evropi, zbog drastičnog pada kupovne moći građana, prodaja slabo ide, pa svaki, makar i mali, rast ovdašnji mediji poprate ulivajući optimizam domaćim fabrikama. "AvtoVAZ" je prvi put u toku dve godine imao porast prodaje "lada". To je postignuto zahvaljujući novim modelima "lade" - "vesta" i "X rej", ali tržište u celini je i dalje u minusu.

Uz gred, novi modeli "lade" imaju pojačan novi motor, a takođe i znatno bolju klimatizaciju. U aprilu je prodato 24.700 "lada", što je 7,8 posto više od istog perioda u lanjskoj godini. Od ukupne prodaje automobila u aprilu u Rusiji, na "lade" je otpalo 20 odsto. Proizvođače "lada" raduje što dilerske mreže tvrde kako stalno raste potražnja za novim modelima. Inače, najprodavaniji automobil u Rusiji je i dalje "lada-granta".

Prošlog meseca (april) u Rusiji je prodato 123.200 novih putničkih vozila, što je 6,9 posto manje nego u istom periodu 2015.

Što se tiče drugih proizvođača vozila u Rusiji, oni imaju još veće probleme.

Ne samo proizvođači, već i vlasti Rusije su veoma zainteresovane za stabilizaciju situacije na tržištu vozila. U tim fabrikama je zaposlen veliki broj radnika i stavljanje katanaca na proizvodne pogone donelo bi nove probleme, jer bi se povećao broj nezaposlenih. Zbog toga će ruska vlada na razne načine da podrži svoje fabrike vozila. Svakako je ohrabrenje to što što domaća valuta rublja nema više drastične skokove i padove u odnosu na dolar i evro. Slaba rublja direktno utiče na smanjenje broja ljudi koji uopšte ulaze u auto-salone.

Za nas je svakako interesantno i to hoće li se ostvariti priče da će srpski proizvođači auto-delova zameniti Turke, koji su do sada prodavali znatne količine delova automobilske industriji u Rusiji. Jasno je da o tome ne odlučuju političari nego vlasnici fabrika, koji i licenciraju delove koje koriste. Mora se znati da o tome hoće li u "tojoti" biti turski ili srpski delovi odlučuju Japanci, a ne neki ruski političar bez obzira na to koliko visoku fotelju zauzima. Dobro upućeni znaju da licenciranje auto-delova nije brz proces.

DRASTIČAN PAD

ASOCIJACIJA evropskog biznisa objavila je podatak da je prodaja "Opelovih" vozila u Rusiji opala čak 74 posto. "Suzuki" je smanjio prodaju za 67 odsto, dok je prodaja "Subarua" manja za 61 odsto. Drastičan pad prodaje imao je i "Ševrolet" - oko 60 odsto.

Zaduženi smo 16 puta manje od Evropljana

I pored nižih bankarskih kamata, građani Srbije u poslednje vreme sve teže odlučuju da uzimaju kredite

KAMATE na gotovinske i stambene kredite su u odnosu na prošlu godinu prepolovljene. I pored toga, građani se sve manje zadužuju. Mi smo najmanje zaduženo stanovništvo u Evropi. U odnosu na prosečnog Evropljanina, prosečan građanin Srbije ima 16 puta manje obaveze prema bankama. Slična situacija je i u regionu. Hrvati su osam puta više zaduženi, a Crnogorci

duplo više od nas. Podaci Kreditnog biroa Udruženja banaka Srbije ukazuju na to da je prošlog meseca stanovništvo dugovalo 733,4 milijarde dinara, ili malo više od šest milijardi evra. Na tom nivou smo već duži period.

Jedino gotovinski zajmovi beleže blagi rast od oko tri i po milijarde dinara, dok su doskora popularne stambene pozajmice pale za 1,8 milijardi dinara.

Banke su spremne na to da stanovništvu odobre kredite za kupovinu stanova i s kamatom od 2,7 odsto na godišnjem nivou, što je upola manje nego lane, ali zainteresovanih gotovo da nema. Ni dinarski stambeni krediti, s kamatom ispod sedam odsto, nisu primamljivi podstanarima.

- Otvaranje banaka prema građanima s nižim kamatama došlo je kasno - smatra Mladen Kovačević, ekonomista. - Plate od 350, 370 evra nisu dovoljne da se stanovništvo ozbiljno zaduži. Mislim, pre svega, na stambene kredite. Mnogi odustaju od zajmova za rešavanje stambenog pitanja jer se plaše budućnosti, odnosno da li će da zadrže posao i da li će imati redovna primanja.

Svaki građanin u Srbiji duguje za kredite 798 evra, a svaki zaposleni nešto više od 2.200 evra. Prosečan gotovinski kredit je 4.000 evra, a stambeni 37.000 evra. Broj kreditnih kartica već dva meseca miruje i iznosi 1,16 miliona ovih blanketa, a koristi ih 921.820 građana. Iako su banke odobrile limit od 84,3 milijarde dinara, iskorišćeno je samo 33,6 milijardi.

- Stanovištvu nije u stanju da otplati 7,3 odsto svojih dugovanja, ali je kašnjenje u izmirenju obaveza za kreditne kartice 19,2 odsto - ističu u Kreditnom birou. - Docnja po tekućem računu je na drugom mestu, sa 12,8 odsto, dok neizmirena dugovanja za kredite iznose 11 odsto.

Dok su kamate na kredite postale pristupačnije, na kreditne kartice i dozvoljeni minus su i dalje paprene. Tako za korišćenje kreditne kartice mora da se plati najmanje 16,3 odsto godišnje, a najviše 33 odsto. Većina banaka zaračunava kamatu od 22 do 26 odsto godišnje. Slična je situacija i s prekoračenjem po tekućem računu.

KEŠ KAO MAMAC

KAMATE na gotovinske kredite u dinarima pale su sa 12,8 na 6,8 odsto. Da bi izašle u susret građanima koji već imaju obaveze za zajmove od 50 odsto zarade, banke su povećale limit na 70 odsto i tako stvorile prostor da stanovništvo dođe do još keša. Neke od njih su produžile rok otplate na deset i 12 godina. Pojedine svojim klijentima na kuću šalju već gotovu kalkulaciju o tome koliko bi mogli da uzmu keša. Potrebno je samo da dođu u banku i potpišu zahtev.

OBAVEZE

GRAĐANI Srbije za kredite duguju po 798 evra, za minus po tekućem računu 32 evra, kreditne kartice 43 evra i za lizing samo šest evra. Od 2006. do prošle godine, zaduženost je udvostručena, ali poslednjih šest godina stagnira. Tako smo 2006. godine ukupno dugovali po 401 evro, a lane 879 evra.

NOVOSTI” ISTRAŽUJU Za razvod kod notara

Koliko je Srbija daleko od sporazumnog raskida braka kod beležnika. Kod nas se zasad samo prati kako će zaživeti ostavine

U SVE većem broju zemalja postoji tendencija da se sporazumni razvod braka prenese na javne beležnike, a o ovakvom predlogu narednih dana izjasniće se i francuski poslanici. U Srbiji, kako kažu u Ministarstvu pravde, još nisu predviđene slične nadležnosti notara, ali se očekuje da s vremenom do njih dođemo.

- Preporuka Komiteta ministara Saveta Evrope iz 2012. godine predlaže mere za sprečavanje i smanjenje opterećenosti sudova koje podrazumevaju da se pojedini poslovi prenose u nadležnost nosilaca javnih ovlašćenja, kao što je odlučivanje o zahtevima o sporazumnom razvodu braka - kaže Nela Kuburović, pomoćnik ministra pravde u Sektoru za pravosuđe.

Ona dodaje da strateški dokumenti još ne predviđaju tu opciju:

- Zasada će se pratiti efekti primene Zakona o javnom beležništvu i drugih zakona koji regulišu javnobeležničku delatnost, kako bi se na osnovu rezultata rada moglo proceniti da li postoji prostor za dalje širenje nadležnosti beležnika. U pojedinim evropskim zemljama već je omogućeno da javno beležništvo obavlja poslove u vezi s porodičnim odnosima, kao što su sporazumni razvod braka i priznanje očinstva.

PREMA važećem zakonskom okviru, navodi Kuburovićeva, kod nas se notaru mogu poveriti i vanparnični postupci koji nisu u vezi sa statusnim položajem, a svakako najveći procenat tih postupaka čine ostavinski postupci.

U nadležnosti srpskih beležnika su i zaključivanja sporazuma o deobi zajedničke imovine, odnosno predbračni ugovori, tako da ovi dokumenti, ako ništa drugo, bar olakšavaju i ubrzavaju razvod pred sudom.

Predsednik Javnobeležničke komore Miodrag Đukanović za “Novosti” kratko kaže da akcioni planovi u oblasti pravosuđa još ne predviđaju prelazak sporazumnih razvoda na notare, ali da će se njihova komora boriti da dobije i tu nadležnost.

Inače, rumunski notari već nekoliko godina “posređuju” između rastavljenih supružnika. Kako kaže Mihai Andresku, beležnik iz Bukurešta, dok sudski razvod može trajati nekoliko godina, kod notara se završava za oko mesec.

Par koji se razilazi odlazi prvo kod beležnika da potpiše zahtev za sporazumni razvod, i dobija rok od mesec dana u slučaju da se predomisli.

- AKO posle jednog meseca dođu sa istim zahtevom, sastavlja se sporazum u kome se navodi sve ono o čemu su se dogovorili. Recimo, kod koga će živeti maloletna deca i kakav će biti program viđanja sa drugim roditeljem. U Rumuniji, kao i u većini zemalja EU, važi princip zajedničkog starateljstva. To znači da se dete ne dodeljuje samo jednom roditelju, osim ukoliko je doživelo ozbiljno zlostavljanje - pojašnjava Andresku.

U praksi se često ovim sporazumom reguliše i podela imovine. Razvod može početi pred sudom, a završiti se kod beležnika, i obrnuto. Notar može prekinuti razvod u bilo kojoj fazi ako dođe do nesuglasnica između bivših partnera. Postupak kod notara košta oko 200 evra, a pred sudom nekoliko puta više, u zavisnosti od dužine spora.

U SRBIJI se godišnje sklopi između 35.000 i 45.000 brakova, a razvede 7.000-10.000 parova. Prosečna starost žena na venčanju je 30 godina, a muškaraca 34, a kod razvoda, za žene 39 godina, a za muškarce 43. Pre raskida, brak u proseku traje 13,6 godina, a više od polovine parova ima decu. U 75 odsto slučajeva mališani su dodeljeni majkama.

Cena sudskog razvoda kod nas zavisi od toga da li je u pitanju sporazum ili tužba. Kod sporazuma, plaća se samo sudska taksa od oko 6.000 dinara, koja se deli na dva dela. Kod tužbe, plaća se taksa u zavisnosti od vrednosti imovine koja se deli, plus usluge advokata. Ceo spor može trajati godinama, pa cena dostiže i nekoliko desetina, pa i nekoliko stotina hiljada dinara.

RAZVOD 50 EVRA

U FRANCUSKOJ će - kada parlament izglasa predlog da sporazumni razvodi pređu u nadležnost notara, u okviru rasprave o zakonu o modernizaciji pravnog sistema - ovaj proces kod beležnika koštati 50 evra. Svaki supružnik biće u obavezi da ima advokata. Ako bi dete insistiralo na tome da ga čuje sudija, o razvodu bi, ipak, morao da odlučuje sud. Udruženja za zaštitu porodica izrazila su bojazan da interesi dece na taj način neće biti dovoljno zaštićeni.

OPREZ SA KREDITIMA Banke deru na skrivenim troškovima

Razmatrajući sve veću ponudu sve povoljnijih kredita, građani često ne računaju na skrivene troškove čiji iznos u zbiru nije nimalo zanemarljiv.

U pitanju su troškovi, poput naknade za obradu kredita, mesečne naknade za praćenje kredita, premije za osiguranje života ili osiguranja od gubitka posla.

Prvi trošak je otvaranje računa u banci u kojoj želite da podignete kredit, što samo po sebi ne mora da bude nikakav trošak, ali banka može da naplati izdavanje kartice. Takođe plaća se i održavanje računa sve vreme trajanja kredita, od 150 pa do 700 dinara.

Za odobravanje kredita je neophodan i izveštaj kreditnog biroa preko koga banka proverava da li je neko uredan platiša, da nije prezadužen, a njegovo izdavanje košta 246 dinara.

Banke uglavnom traže i menice kao sredstvo obezbeđenja. U nekima je jedna menica sasvim dovoljna, dok druge zahtevaju i više. To košta 50 dinara po menici.

- Banke imaju i skrivene troškove kako bi dodatno zaradile, iako po Zakonu o obligacionim odnosima mogu da zarađuju samo od kamata. Tako postoje naknade za obradu kredita, za koje banke uzimaju od jedan do tri odsto od ukupnog kredita. U nekim bankama naplaćuju praćenje kredita oko 0,15 odsto mesečno, šestomesečno ili godišnje. Ukoliko je rata fiksna i u dinarima, taj izdatak može da ide i do 500 dinara mesečno - kaže za „Blic” Dejan Gavrilović iz Udruženja „Efektiva“.

Banke često građanima nude i osiguranje kredita od posledica nesrećnog slučaja ili nezaposlenosti, a kod stambenih kredita životno osiguranje je obavezno. I tu valja biti oprezan, jer neke osiguravajuće kuće ne priznaju osiguranje ako do gubitka posla dođe 30 ili 90 dana od sklapanja ugovora. Neka osiguranja, međutim, ne osiguravaju sve rate, već devet ili šest rata u nizu.

Iznos osiguranja zavisi od mnogo faktora, pored visine kredita i roka otplate, kao jedan od bitnih faktora, važna je i starost klijenta.

Za životno osiguranje potrebno je izdvojiti oko 900 dinara mesečno ukoliko se, na primer, uzima kredit od 300.000 dinara na 36 meseci otplate, da bi u slučaju smrti ostatak duga otplatilo osiguranje.

Šta u slučaju otkaza

Ukoliko dužnik ostane bez posla tokom perioda otplate, najpre se mora obratiti banci pisanim putem i zatražiti rešenje uz obrazloženje šta mu se dogodilo. „Banka u tim situacijama može, na primer, da ponudi grejs period, gde se plaća samo kamata, a u izrazito retkim situacijama odobrava se totalno zamrzavanje, kada ne moraju da se plaćaju rate minimum šest meseci“, objašnjava Gavrilović.

Država oprostila rudarima 11 milijardi duga

Predstavnici ministarstava rudarstva i energetike, finansija, rada i privrede su na sastanku u Beogradu poslovodstvu i predstavnicima reprezentativnih sindikata JP PEU Resavica potvrdili da je država oprostila rudnicima 11,4 milijarde dinara duga.

Rudarima je ponuđen i socijalni program u visini od 200 evra po godini staža, kažu u sindikatu tog rudnika.

- Na sastanku je potvrđeno da će država osloboditi Resavicu dugova prema državnim poveriocima, odnosno 11,4 milijarde dinara, ali i da nema rešenja za dugovanja prema radnicima za smenski rad u visini preko dve milijarde dinara - ističu sindikalci.

Radili biste za Nemce i Šveđane? Ovo traže od Srba

Strane kompanije koje rade u Srbiji, poput švedske Ikea i nemačkog Hemofarma kod budućih radnika traže timski rad, ali i prilagodljivost.

Švedski proizvođač nameštaja Ikea, koji je započeo radove na prvoj robnoj kući u Srbiji planira da zaposli 300 ljudi.

Od budućih radnika pre svega traži timski rad i skromnost, izjavio je nedavno regionalni direktor Ikee za razvoj u Jugoistočnoj Evropi Vladislav Lalić.

“Proces zapošljavanja i konkurs je u toku i uskoro ćemo objaviti rezultate. Odziv je odličan i prevazilazi naša očekivanja”, rekao je Lalić na Njuzvikovoj konferenciji o dualnom obrazovanju.

On je kazao da su Ikeine vrednosti u stvari univerzalne vrednosti koje je ta kompanija primenila u svoj sistem rada i da to traži od kandidata za posao.

Ikea je nedavno objavila konkurs za zapošljavanje prvih 10 radnika, a ukupno planira da zaposli 300 ljudi u prvoj robnoj kući u Bujanj Potoku, u koju će uložiti 70 miliona evra. Novi talas zapošljavanja, kako je najavila, biće pokrenut na jesen.

“Najvažnije vrednosti Ikee su timski rad i zajedništvo - svakom problemu da pristupamo zajednički, zatim skromnost i snaga volje. **Ne znači da čovek treba da se drži po strani, ali treba da bude skroman i da nije nametljiv i arogantan**”, kazao je Lalić.

On je naveo da Ikea traži od radnika da teže stalnom napredovanju, da imaju entuzijazam, ambiciju i motivaciju, ali i da vode računa o troškovima i drugom.

“Uvažavamo i formalno obrazovanje, jer je to platforma za dalje usavršavanje svakog čoveka”, rekao je Lalić.

On je istakao da ta kompanija nudi dugoročno zapošljavanje i napredovanje.

“Imaćemo prvo pregled aplikacija i biografija, prvo telefonske intervjuje i posle direktne razgovore, nakon čega ćemo odabrati najbolje”, rekao je Lalić.

On je dodao da se na konkurs Ikee za posao u Zagrebu javilo čak 27.600 kandidata za 300 radnih mesta.

Direktor korporativnih komunikacija Hemofarma Sanda Savić je rekla da ta kompanija traži, pre svega, inteligentne i prilagodljive radnike.

“Podrazumeva se određeni nivo potrebnog obrazovanja. Ne mora da bude baš ta struka. Onda gledamo šta su ostale veštine, ali svi moraju da budu inteligentni, brzi i prilagodljivi, ali i timski igrači”, navela je Savić.

Savić je kazala da u Hemofarmu, koji pripada nemačkoj Štada grupi, radi skoro 3.000 ljudi i da imaju samo jednog čoveka koji ima nemački pasoš, a to je generelni direktor Ronald Seliger.

“Štada je odlučila kada je kupila Hemofarm da se zaista osloni na domaću pamet i nemačku tehnologiju”, istakla je Savić.

Ona je dodala da ta kompanija dosta ulaže u edukaciju svojih radnika, kao i da Hemofarm ima potpisane protokole o saradnji sa određenim školama i fakultetama.

“Kod nas mogu da nauče nešto na praksi”, dodala je Savić.

Prema njenim rečima, Fondacija Hemofarm već godinama stipendira najbolje učenike srednjih škola i studenata.

Skoro 1.500 mladih ljudi u poslednjih 15 godina je stipendirala ta kompanija, što će biti nastavljeno, rekla je Savić i dodala da Hemofarm prati stipendiste tokom školovanja i zapošljava najbolje.

Kod Mila penzije skočile 100 odsto, a u Srbiji samo 7,8 odsto

U poslednjih deset godina najveći rast penzija i plata imali su građani Crne Gore i Makedonije, a mi najmanji

Stanovnici Crne Gore i Makedonije od 2006. do danas imali su najveći rast plata i penzija, dok su u tom periodu najgore prošle Hrvatska i Srbija.

Povod za poređenje bivših republika SFRJ jeste desetogodišnjica nezavisnosti Crne Gore, proslavljena ovog vikenda u bivšoj nam bratskoj državi.

Crnogorski premijer Milo Đukanović, uoči jubileja nezavisnosti, rekao je da je prosečna plata u Crnoj Gori za 70 odsto veća nego pre 10 godina, da je bruto domaći proizvod povećan isto za 70 odsto, a penzije - 100 odsto.

Uz Crnu Goru, i Makedonija ima razlog da se pohvali. Plate su povećane za 60, a penzije za 70 odsto. Naravno, Makedonci su nezavisna država mnogo duže, čak od 1991. Bosna i Hercegovina zauzela je treće mesto u ovom desetogodišnjem poređenju i potvrđuje ocenu da je ovakav plasman delimično posledica niske početne osnove koju su imale ove tri države. Veliki rast im, ipak, nije pomogao da preteknu Sloveniju i Hrvatsku, koje i dalje imaju skoro duplo veće plate i penzije.

Srbija, gledano u dinarima, ima veliki rast, skoro kao Crna Gora i Makedonija, ali kad se to preračuna u evre, naša zemlja je na začelju. Poražavajući je podatak da samo Makedonija ima nižu prosečnu platu, a samo u BiH su prosečne penzije manje.

- Zar nisu najbolji Slovenci?! - prvo je upitao ekonomista Ljubomir Madžar kad smo mu rekli da su, po rastu plata, najbolji Crnogorci i Makedonci.

On ističe da ovakav plasman potvrđuje da se promenila situacija iz SFRJ jer su se tada razvijeni brže razvijali nego nerazvijeni i tako su uvećavali razliku.

GDE SU SE PLATE I PENZIJE NAJVIŠE POVEĆALE

BRUTO DRUŠTVENI PROIZVOD (milijarde dolara)

država	plate	penzije	država	2006.	2016.
Crna Gora	70%	100%	Crna Gora	2,7	4,6
Makedonija	61,4%	70%	Makedonija	7	11
BiH	44,1%	48,4%	BiH	12	18
Slovenija	34,4%	27,3%	Slovenija	40	50
Srbija	39%	7,8%	Srbija	30	43
Hrvatska	22,8%	31,5%	Hrvatska	50	57

Ljubomir Madžar

SAMO SE MI KAJEMO ZBOG RASPADA SFRJ

Ekonomista Ljubomir Madžar ističe da nije toliko iznenađen Crnom Gorom jer je njihov BDP u svim godinama bio mnogo bolji od ostalih, prošle godine imali su rast više od tri odsto, mada on misli da bismo mogli da ga imamo 2017. i 2018.

- Takav plasman potvrđuje tezu koja postoji u našoj javnosti, a to je da se niko od bivših republika nije pokajao zbog raspada SFRJ, samo smo mi nostalgичni - zaključuje Madžar.

RTS/TANJUG

"Ako plaćanje kasni dan - idu u stečaj"

Najveći broj strateških preduzeća, kojima zaštita države prestaje ovih dana, nastaviće i posle toga da rade, kaže Dragan Stevanović.

Rok za zaštitu od poverilaca za 17 strateških preduzeća ističe 28. maja, a državni sekretar Ministarstva privrede Dragan Stevanović kaže da će svi morati da nastave da rade po održivim principima.

Ukupan dug tih preduzeća je milijardu i po evra, najviše prema državi. Reč je o RTB "Bor", "Galenici", "Petrohemiji", "Ikarbusu", "Trajalu", FAP-u, "Politici", "Resavici", "Jumku", "Ikarbusu", "PKBu" i u njima je zaposlena 21.000 radnika.

On kaže da u zavisnosti od toga šta će biti konačno rešenje za svako od tih preduzeća, rešavaće se i sudbina radnika.

Pojedina preduzeća biće privatizovana putem prodaje, prodaje kroz stečaj ili će biti konsolidovana putem unapred pripremljenog plana reorganizacije.

"Galenika" će jedina do kraja maja znati ima li strateškog partnera, a bar tri preduzeća iz ove grupe pokušaće da ga dobiju posle tog roka.

"Primer preduzeća za koje očekujemo da će biti privatizovano je "Galenika" a sve ćemo znati posle 27 maja. Kupci se određuju prema poslovnom i finansijskom statusu preduzeća. Ideja nam je da ta preduzeća rade tako što će finansirati sve svoje obaveze a da po određenoj dinamici isplaćuju i dugove. Ukoliko bude odstupanja od zacrtanog plana reorganizacije ići će u stečaj", rekao je sekretar u ministarstvu privrede.

"Poslednjih godinu radnici su bili u fokusu i ideja je da za one koji ostanu da rade u tim kompanijama posao bude održiv, a za sve one koji perspektivu ne vide u tim preduzećima država je obezbedila novac za socijalni program", rekao je Stevanović gostujući na RTS-u.

Kako kaže, za preduzeća koja bi eventualno svoj status rešavala kroz proces stečaja opredeljena su sredstva za povezivanje radnog staža zaposlenih.

On je dodao da zainteresovanih kupaca za preduzeća nema mnogo.

"U pet, šest preduzeća radićemo reorganizaciju. Ideja nam je da ta preduzeća od usvajanja plana reorganizacije rade po održivim principima, da finansiraju tekuće obaveze, da ne generišu dugove", kaže Stevanović i dodaje da će ta preduzeća morati da otplaćuju dugove.

One firme koje se obavežu na reorganizaciju, nastavlja on, dan kašnjenja u plaćanju obaveza se neće tolerisati, svako kašnjenje podrazumeva otvaranje stečaja.

Govoreći o najavljenom protestu zaposlenih u FAP-u, on je rekao da se štrajkom ništa neće rešiti, da se danas u ministarstvu imati sastanak kako bi se našlo rešenjeji koji model da se koristi kako bi se izašlo iz problema u kom se FAP nalazi .

"Pripremljen je i plan reorganizacije za imovinske celine koje mogu da budu održive i broj radnika koji može da bude održiv", zaključio je Stevanović.

Порез на њиве мораће да плате и тајкуни и паори

Сви власници земљишта, као и некретнина, већ је требало да плате другу рату пореза на имовину. Плаћају и они који имају неколико хектара обрадивог земљишта, али и тајкуни који поседују десетине хиљада хектара.

Њихови поседи су углавном у Војводини, а у општинским администрацијама примећују да су ажурне платише. Најнижа пореска тарифа за хектар код нас је 1.250 динара годишње.

Та област регулисана је Законом о порезу на имовину. О томе које су ту границе одређене за локалне самоуправе, порески стручњак Ђерђ Пап каже:

– Пре неколико година ти прописи су мењани – подсећа он. – Пореске стопе се сада рачунају на тржишну вредност некретнине, а не на књиговодствену, као раније. Зато је пореска основица сада нешто виша него пре. Законом је одређена максимална стопа пореза коју могу одредити локалне самоуправе. За мале власнике, који поседују до десет ари, максимална стопа је 0,3 одсто тржишне вредности, а за оне који имају

више од тога, највише је 0,4 процента.

Тржишна цена на коју ће се после рачунати порез у општинама се одређује на основу оне коју су бележници имали при склапању уговора о купопродаји а у претходној години.

Општине ређе користе максималну стопу. Тако је у атару Кањиже за све 0,3 одсто, у Бечеју 0,23, у Сремској Митровици 0,25, Руми 0,2... Још су скормнији у Старој Пазови, где је стопа 0,15 одсто. У Инђији правна лица су добила 0,4 одсто, а за грађане је порез нула. У просеку, за хектар у другој зони, где је у општинама највише пољопривредног земљишта, плаћа се око 1.250 динара.

Ко има више земље, више ће платити и порез. Зато ће и код нас тајкуни морати највише да завуку руку у џеп. А ко колико има и колико ће морати да плати? Медији се већ дуго баве рачунањем њива и хектара оних што код нас слове за најбизнисмене. Непрегледне њиве код нас имају Петар Матијевић – око 25.000 хектара, следе га Мирослав Мишковић с око 18.000, док власник „МК групе“ Миодраг Костић у свом власништву има око 16.000 хектара.

Колико ће они, макар „одокативно“, дати новца за општинске касе у појединим општинама где имају највеће поседе? Поседи нису у једној општини у комаду, али, може се макар назначити колико би то могло бити. У власништву „Делте“ је 7.100 хектара, које је ту дошло након приватизације „Напретка“ из Старе Пазове. Ако узмемо у обзир да је порез по хектару 1.254 динара, испада да ће само за некадашњу имовину „Напретка“ порез годишње бити 8.903.400 динара. С обзиром на то да иста компанија поседује земљу и у другим општинама, биће да ће се тај износ макар дуплирати. Миодраг Костић је 8.500 хектара добио куповином „Агроуније“ из Инђије. Та општина има занимљиву пореску политику када се ради о пољопривредном земљишту: грађани су ослобођени пореза и стопа је нула, док је за правна лица она максимална – 0,4 одсто. Тако у другој зони порез на један хектар износи 1.200 динара. По томе спада да ће Костић само за земљу у тој општини платити за порез 10.200.000 динара.

Ко је ажурнији платиша, мали поседник или велики?

Начелница пореске администрације у Старој пазови Дивна Стефановић каже да су велики власници и ажурније платише јер имају редовнији приход.

Уплате све редовније

У Бечеју Десанка Томчин из локалне пореске администрације објашњава да обавезе сви испуњавају ажурно, а посебно то важи за мале обвезнике.

Слично је и у Инђији, где такође сви плаћају, како каже Бранко Деспотовић.

Порезницима је очигледно стало да сви испуне обавезу. Али, када то учини неко од највећих власника, пореска каса се добро попуни.

Србија преспавала неколико технолошких генерација

Грађани Србије не могу очекивати од државе да гради фабрике као пре пола века јер данас оне не би могле ништа урадити пошто више није време у којем би оне као такве биле конкурентне.

Због тога представници државе, привреде и науке тврде да Србија, једино јачањем производног предузетништва уз примену савремених технологија, може ухватити корак с развијеним земљама које уводе интелигентне фабрике.

Министарка за државну управу Кори Удовички, која је учествовала на Конференцији италијанско-српске сарадње у новим производним технологијама, објашњава да наши грађани треба једном заувек да забораве на фабрике попут оних

које су се правиле педесетих година 20. века уколико желе да ухвате корак с развијеним државама које већ имају технологију 21. века.

– За конкурентност данас је потребно специјализовано знање, које могу пружити само привредници и научници, а држава треба да им помогне, а не да смета својом администрацијом – нагласила је Кори Удовички.

По оцени председника Академије инжењерских наука професора Бранка Ковачевића, не може се данас бити конкурентан по квалитету и цени уколико не постоји модерна технологија која је у вези с високим рачунарским технологијама и вештачком интелигенцијом, мехатроником и роботиком.

– У свету се већ праве интелигентне фабрике, док је Србија преспавала неколико технолошких генерација – истиче професор Ковачевић. – Висока технологија омогућава да се бавите одмах и последњом технолошком генерацијом. Ми смо имали деиндустријализацију због санкција и лоше приватизације и сада имамо застарелу технологију и кадар који је просечно стар око 50 година.

Он наглашава да су у Србији присутни велики инвеститори, попут „Фијата“, „Уенерал електрика“ и „Бенетона“, те да би академска заједница морала да се повеже с њима у циљу прављења домаћих предузећа која би их опслуживала.

– Италијани већ имају и тренинг-центре за људе који ће радити у фабрикама будућности. Примена високих технологија може веома брзо дати резултате у привреди и отворити нова радна места – додаје Ковачевић.

Члан Академије инжењерских наука професор Петар Петровић наводи пример „Мерцедесове“ фабрике у Штутгарту, која се налази у центру града и представља његов симбол, додајући да је у исто време Београд данас остао без фабрика.

– Фабрике будућности моћи ће да производе и нову генерацију производа – оцењује професор Петровић. – Оне ће бити пуне електронике, биће комуникативне, роботи и људи ће радити заједно, а производња ће бити дигитализована и радиће по захтеву купца у серији од једног комада и биће ефикасна и у таквом концепту. То ће бити мехатронски систем с потпуно дигитализованом производњом. У паметним фабрикама ће човеку бити пријатно да ради.

Пословна асоцијација тежи ка будућности

Директор Сектора индустрије у Привредној комори Србије Јеша Ерчић истиче да је та пословна асоцијација данас више него икада свесна чињенице да привредни системи какве смо раније имали више неће постојати у будућности и да се управо због тога очекује снажан талас промена у економији.

По њему, ова 2016, која је проглашена Годином предузетништва, управо је подстицај да се направе нови индустријски инкубатори који ће превазићи јаз између српске економије и развијених европских, додајући да су технолошке иновације саставни део процеса нове индустријализације Србије.

Koliki porez plaćaju Matijević, Mišković, Kostić?

Vlasnici zemlje i nekretnina već je trebalo da plate drugu ratu poreza na imovinu. Plaćaju i oni sa nekoliko hektara, ali i tajkuni koji imaju desetine hiljada.

Njihovi posedi su uglavnom u Vojvodini, a u opštinskim administracijama primećuju da su ažurne platiše.

Ko je ažurniji platiša, mali posednik ili veliki?

Načelnica poreske administracije u Staroj Pazovi Divna Stefanović kaže da su veliki vlasnici i ažurnije platiše jer imaju redovniji prihod. U Bečeju Desanka Tomčin iz lokalne poreske administracije objašnjava da obaveze svi ispunjavaju ažurno, a posebno to važi za male obveznike. Slično je i u Indiji, gde takođe svi plaćaju, kako kaže Branko Despotović. Poreznicima je očigledno stalo da svi ispune obavezu. Ali, kada to učini neko od najvećih vlasnika, poreska kasa se dobrano popuni. Najniža poreska tarifa za hektar kod nas je 1.250 dinara godišnje.

Ta oblast regulisana je Zakonom o porezu na imovinu. O tome koje su tu granice određene za lokalne samouprave, poreski stručnjak Đerđ Pap kaže:

“Pre nekoliko godina ti propisi su menjani. Poreske stope se sada računaju na tržišnu vrednost nekretnine, a ne na knjigovodstvenu, kao ranije. Zato je poreska osnovica sada nešto viša nego pre. Zakonom je određena maksimalna stopa poreza koju mogu odrediti lokalne samouprave. Za male vlasnike, koji poseduju do deset ari, maksimalna stopa je 0,3 odsto tržišne vrednosti, a za one koji imaju više od toga, najviše je 0,4 procenta”, kaže on.

Tržišna cena na koju će se posle računati porez u opštinama se određuje na osnovu one koju su beležnici imali pri sklapanju ugovora o kupoprodaji a u prethodnoj godini.

Opštine ređe koriste maksimalnu stopu. Tako je u ataru Kanjiže za sve 0,3 odsto, u Bečeju 0,23, u Sremskoj Mitrovici 0,25, Rumi 0,2... Još su skromniji u Staroj Pazovi, gde je stopa 0,15 odsto. U Indiji pravna lica su dobila 0,4 odsto, a za građane je porez nula. U proseku, za hektar u drugoj zoni, gde je u opštinama najviše poljoprivrednog zemljišta, plaća se oko 1.250 dinara.

Ko ima više zemlje, više će platiti i porez. Zato će i kod nas tajkuni morati najviše da zavuku ruku u džep. A ko koliko ima i koliko će morati da plati?

Mediji se već dugo bave računanjem njiva i hektara onih što kod nas slove za najbiznismene. Nepregledne njive kod nas imaju Petar Matijević – oko 25.000 hektara, slede ga Miroslav Mišković s oko 18.000, dok vlasnik „MK grupe” Miodrag Kostić u svom vlasništvu ima oko 16.000 hektara.

Koliko će oni, makar „odokativno”, dati novca za opštinske kase u pojedinim opštinama gde imaju najveće posede? Posedi nisu u jednoj opštini u komadu, ali, može se makar naznačiti koliko bi to moglo biti.

U vlasništvu „Delte“ je 7.100 hektara, koje je tu došlo nakon privatizacije „Napretka“ iz Stare Pazove. Ako uzmemo u obzir da je porez po hektaru 1.254 dinara, ispada da će samo za nekadašnju imovinu „Napretka” porez godišnje biti 8.903.400 dinara. S obzirom na to da ista kompanija poseduje zemlju i u drugim opštinama, biće da će se taj iznos makar duplirati.

Miodrag Kostić je 8.500 hektara dobio kupovinom „Agrounije” iz Indije. Ta opština ima zanimljivu poresku politiku kada se radi o poljoprivrednom zemljištu: građani su oslobođeni poreza i stopa je nula, dok je za pravna lica ona maksimalna – 0,4 odsto. Tako u drugoj zoni porez na jedan hektar iznosi 1.200 dinara. Po tome spada da će Kostić samo za zemlju u toj opštini platiti za porez 10.200.000 dinara.

ПОЛИТИКА

Trešnje – rekorder poskupljenja

Za razliku od voća, cene mladog sezonskog povrća praktično su ostale na prošlogodišnjem nivou, a neke su sada i niže

Sredinom maja 2015. godine, na Kvantaskoj pijaci u Beogradu, preprodavci su kilogram trešanja plaćali upola manje nego u isto vreme ove godine. Nepovoljni vremenski uslovi očigledno su uticali na cene ranog jagodičastog voća, pa su i jagode bile za oko 20 odsto skuplje, pokazuje izveštaj Sistema tržišnih informacija poljoprivrede Srbije (STIPS).

Banana standardno drži cenu, oko evro po kilogramu, dok je limun u odnosu na prošlu godinu skuplji za 50 odsto. Poslednjih nedelja u ponudi je uglavnom „argentinski” koji još nije pojeftinio kako se očekivalo. U maloprodaji, tokom zime, cena ovog južnog voća praktično nije „padala” ispod 200 dinara.

Цене воћа и поврћа на Кванташкој пијаци у Београду

(у динарима)	2015. (11. 5 – 18. 5)	2016. (9. 5 – 16. 5)
Банане	130	130
Јабуре ајдаред	85	50-65
Јагоде	130	160
Лимун	145	210-230
Орах	1.250	650
Трешње	130	190-220
Поморанце	100-130	80-110
Грашак	200	150
Млади кромпир	80	80
Млади купус	35	25
Млади бели лук	20	25
Зелена салата	27	22
Спанаћ	45	50
Тиквице	80	60

Извор: Систем тржишних
информација пољопривреде Србије

Za разлику од воћа, цене mladog sezonskog povrća na „Kvantašu” praktično su ostale na prošlogodišnjem nivou, a neke su sada i niže. U periodu koji poredimo grašak je jeftiniji za 50 dinara, a mladi kupus za 10. Interesantan je podatak o ceni oraha koji je sada duplo jeftiniji (цена је пала са 1. 250 dinara на 650). Stručnjaci objašnjavaju da se ovo drastično pojeftinjenje dogodilo jer je u Turskoj, koja je jedna od najvećih svetskih proizvođača, ali i kod nas, orah dobro rodio, što nije bio slučaj u 2015.

Kako kažu na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu, za sada nema naznaka da bi ostalo voće i povrće moglo značajnije da menja cenu tokom sezone. Grožđe, za sada, nije ugroženo iako su pojedini mediji najavili da bi ovogodišnji rod mogao da podbaci. Strunjaci napominju da bi problem mogao da nastane ako u junu i julu bude više vezanih dana sa temperaturom iznad 35 stepeni, što bi dovelo do isušivanja plodova. Iako meteorolozi globalno najavljuju vrelo leto i rekordne temperature poslednji podaci ukazuju da se u Srbiji ne očekuju neke ekstremne vremenske prilike zbog čega bi цене poljoprivrednih proizvoda mogle da osciliraju.

Kraće radno vreme: U Evropi da, u SAD možda, a kod nas?

Šestočasovno radno vreme se sve više pokazuje kao vrlo efikasno, radnici su, što je dobro za kompaniju, produktivniji i energičniji, a sa druge strane su srećniji i zdraviji.

Nakon što je u Evropi uspeo eksperiment sa šestočasovnim radnim vremenom, isto pitanje se nameće i Amerikancima kojima će, kažu stručnjaci, to biti malo teže, dok je u Srbiji to, izgleda, daleka i nesigurna budućnost.

Godinu dana su medicinske sestre u jednom staračkom domu u Švedskoj za istu platu radile šest sati dnevno, umesto uobičajenih osam, kao deo eksperimenta švedske Vlade kojim je htela da utvrdi da li kraće radno vreme može da poveća produktivnost.

Ispostavilo se da može, i ne samo to. Radnice su bile generalno zadovoljnije, imale su više energije na poslu što im je omogućilo da se više aktiviraju na radnom mestu, a sa druge strane, manje ih je uzimalo slobodne dane zbog bolesti...

Iako su rezultati ohrabrujući, uvođenje šestočasovnog radnog vremena u Sjedinjenim Američkim Državama se neće skorije desiti. Amerikanci rade 38,6 sati nedeljno i imaju manje od devet plaćenih slobodnih dana godišnje, prema podacima američkog Biroa za rad i statistiku.

„Švedski model neće biti lako prihvaćen u SAD, jer smo mi nacija radoholičara“, tvrdi Pramila Rao, profesorka menadžmenta ljudskih resursa na Marymount Univerzitetu. „U mnogim kompanijama prevladava mentalitet da se mora ostati u kancelariji“, dodaje Karol Sladek iz Aon Hewitt LLC.

Dok je u Švedskoj kraće radno vreme već „gotova stvar“, a Amerikance na tom putu „koči“ mentalitet, stručnjaci u Srbiji smatraju da skraćivanje radnog vremena kod nas još nije izvodljivo, jer i bez obzira na to što radimo osam sati dnevno, jednostavno nismo dovoljno produktivni.

Prema mišljenju profesora ekonomije Miodraga Zeca, u Srbiji se nametnulo pitanje da je važno koliko radimo. Međutim, tvrdi ovaj stručnjak, ključno pitanje nije KOLIKO radimo, već ŠTA radimo.

Malinari očajni, osiguranja ne pokrivaju štetu od snega u maju

Sneg sredinom maja, prema procenama stručnjaka, uništio je 30 odsto zasada maline na području Arilja i Požege, dok je šteta znatno veća u opštinama Nova Varoš, Priboj i Prijepolje. Prema grubim procenama, šteta koju su pretrpeli malinari u zapadnoj Srbiji procenjuje se na oko 50 miliona evra.

Miljan Tomašević iz Prijepolja prošle godine zasadio je 60 ari maline. Ove godine umesto očekivanih osam tona roda imaće tek jednu tonu maline. Ostalo je uništio sneg sredinom maja.

"Uložio sam devet hiljada, blizu deset hiljada evra u sve to, sad se nadam hoće li država nekako da nam pomogne. Makar nama mladima, na neki način da nam izađe u susret, da neko ko je podigao kredite vidi da li možemo da ne plaćamo, da sečekamo neku godinu dana. Bilo šta da uradi", pita Tomašević.

U opštini Prijepolje sneg u maju uništio je od 70 do 80 odsto roda maline. Malinari su se obraćali opštini tražeći da se proglašava elementarna nepogoda, jer čak i oni koji su bilo osigurani ne mogu da naplate štetu jer malina ne može da se osigura od snega.

"To osiguranje ne pokriva. Tako smo dobili informaciju. Samo se pokriva grad, udari groma i požar. A sneg ne pada u elementarne nepogode", objašnjava situaciju malinar Adis Tahirović.

Na području zlatiborskog okruga sneg je uništio maline na oko 600 hektara. Stručnjaci kažu da šteta može da se umanjí zaštitnim sredstvima.

"Trebalo bi pokušati sa zaštitom i sa prihranama da bi što manje smanjili uticaj tih stresnih uslova kod malina, da bi preostali rod priveli do kraja i da bi što više smanjili negativne uticaje snega", rekao je Andrija Radulović iz Poljoprivredne stručne i savetodavne službe u Užicu.

Zasadi malina u zlatiborskom okrugu, koji su pretrpeli štetu od majskog snega, čine skoro 55 odsto proizvodnje malina u Srbiji.

PAZITE SE OVIH PREVARA! Budite sezonac, a ne ROB

U Srbiji postoji i nekoliko nevladinih organizacija koje se bave temom eksploatacije na radu, i koje kao deo svojih aktivnosti građanima nude besplatnu pomoć prilikom analize poslovnih ponuda iz inostranstva. Iz jedne takve agencije navode da je skoro polovina analiziranih ponuda u toku prošle godine imala znakove prevare ili moguće eksploatacije.

Do sada su tokom sezone nezaposleni iz Srbije u najvećoj meri odlazili u Crnu Goru da rade kao konobari, prodavci, čistačice, sobarice, građevinci ili automehaničari.

Međutim izmene u crnogorskom zakonodavstvu koje su stupile na snagu 1. novembra prošle godine podrazumevaju primenu Zakona o strancima u kome se navodi da će radnici iz Srbije moći da se zaposle u toj zemlji samo u slučaju da Crnogorcima manjka kadra ili da nezaposleni sa evidencije neće da rade posao za koji su kvalifikovani.

- U principu, retko nam traže da analiziramo ponude iz Crne Gore, a i slučajevima kada je bilo takvih zahteva to su uglavnom bili pouzdani ugostiteljski poslovi - kažu iz ove agencije.

Uprkos svemu, mnogi sezonci planiraju i ovog leta da rade u Crnoj Gori.

- Već godinama radim kao konobarica tokom leta kod istog gazde na crno. Radila sam za dnevnicu od 10 evra i bakšiš, a imala sam obezbeđen obrok i smeštaj. Takav mi je plan i za ovu godinu - kaže Jelena iz Novog Sada.

U udaljenijim državama na sezonskim poslovima se mesečno zarađuje i do 1.000 evra, ali je i rizik veći.

- Ukoliko idu preko agencije za posredovanje, jako je važno da najpre provere da li je agencija licencirana i da li uopšte postoji na prijavljenoj adresi. Takođe, jako je važno da traže neposredan kontakt sa poslodavcem. Dakle, da zatraže razgovor putem Skajpa, i da preko Gugla strit vjua potraže objekat u kome će raditi. - kažu iz ove agencije i dodaju da se ugovor mora potpisati direktno sa poslodavcem.

- Ugovor se potpisuje isključivo sa poslodavcem, za radnu dozvolu se aplicira lično u ambasadi a pasoš se nikada ne daje trećim licima - ističu u agenciji.

Upoznajte zakon, tražite ugovor i čuvajte se dvosmislenosti

Pre prihvatanja ponude građani Srbije bi trebalo da se raspitaju o radnom zakonodavstvu zemlje u koju idu i traže ugovor.

- Mnogi poslodavci se povuku kada im tražite ugovor. Ali ima i onih koji se služe trikovima pa pošalju ugovor na stranom jeziku i sa dvosmislenim rečenicama. Zato je najbolje potražiti pomoć u nekoj od agencija, ili nevladinih organizacija koje se bave tumačenjem ovakvih ugovora.

Otišao da zaradi, a vratio se u minusu

Preko poznanika sam dobio ponudu italijanske firme u kojoj su nudili 2.500 evra mesečno za posao montažera u Nigeriji. Kada sam stigao tamo, primao sam prvih šest meseci platu, a potom 10 meseci nisam, da bi u jednom trenutku Italijan ugasio firmu. Nije mi platio ni vizu, ni stan poslednjih mesec dana, kao ni avionsku kartu za povratak, pa sam se u Srbiju vratio u minusu - ispričao je za Blic montažer Milan Vuković.

Danas skup podrške zaposlenima na RTV-u

Skup podrške zaposlenima na Radio televiziji Vojvodine održaće se danas ispred Studija M kod Dunavskog parka.

U pozivu pokreta "Podrži RTV" se navodi da skup organizuju predstavnici civilnog sektora, zaposleni na RTV-u, novinari drugih redakcija i građani, kako bi stali u odbranu programa javnog servisa Vojvodine i urednika i voditelja Informativnog programa koji su smenjeni preko noći bez ikakvog obrazloženja.

Pokret "Podrži RTV" je pozvao sve koji žele da se pridruže da im se jave na mail podrzirtv@gmail.com, kao i da ih prate preko fejsbuk stranice. Organizatori protesta su napravili i elektronsku peticiju gde građani mogu da daju podršku RTV-u.

Podsetimo, da je pre nekoliko dana Upravni odbor promenio skoro celokupno rukovodstvo RTV-a i da su smenjeni urednici koji su do sada vodili informativni program, dok su sa mesta voditelja uklonjeni skoro svi koji su tu radili proteklih godina.

U međuvremenu pismo podrške smenjenim radnicima RTV-a potpisalo je više od 110 zaposlenih na ovoj

televiziji. Oni u pismu javnosti zahtevaju da se smenjeni urednici, novinari i prezenteri hitno vrate na radna mesta jer rukovodstvo koje se nalazi u v. d. statusu, dakle koje nije izabrano na konkursu i predstavlja samo prelazno rešenje, nije imalo pravo na poteze koje je povuklo.

Protest će početi u 19 časova.